

**Bräcke kommuns
revisorer**

Bräcke kommun
Kommunfullmäktiges
presidium

2022-01-26

Revisionsrapport ”Granskning av insatser för barn och unga”

Revisionen har via KPMG genomfört granskning av insatser för barn och unga.

I enlighet med överenskommelse från december 2019 överlämnas rapporten till kommunfullmäktiges presidium för att inhämta svar på de rekommendationer som framgår av rapporten. Revisorerna önskar få tal del av svaret.

För Bräcke kommuns revisorer

Göran Näslund
Ordförande

Mats Eriksson
Vice ordförande

Granskning av insatser för barn och unga

Rapport

Bräcke kommun

KPMG AB

2022-01-26

Antal sidor 17

Bräcke kommun

Granskning av insatser för barn och unga

2022-01-26

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	5
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Styrning och uppföljning	6
3.2	Samverkan internt	10
3.3	Samverkan externt	11
3.4	Placeringar	14
4	Slutsats och rekommendationer	16

Bräcke kommun

Granskning av insatser för barn och unga

2022-01-26

1 Sammanfattning

Vi har av Bräcke kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska verksamheten för placeringar av barn och unga, med fokus på samverkan mellan skola och barn- och ungdomspsykiatri. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2021.

Granskningen syftar till att bedöma om insatserna för barn och unga är ändamålsenlig, samt om det finns en fungerande samverkan kring målgruppen mellan socialtjänst och andra huvudmän.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att insatserna för barn och unga samt samverkan mellan berörda parter delvis är ändamålsenlig. Vi bedömer att kommunstyrelsen behöver se över och utveckla kvalitetsledningsarbetet samt att den interna samverkan behöver stärkas.

Vi ser allvarligt på att Bräcke kommun inte haft någon verksamhetsutvecklare under drygt fyra år eftersom detta har lett till ett kraftigt eftersatt arbete, som också hade kunnat leda till brister i såväl kvalitet som rättssäkerhet. Detta har också lett till en avsaknad av ett helhetsperspektiv som inneburit att barn- och familjeenheten ofta blivit akutåtgärdande. Vi bedömer att det behöver tas ett omtag kring kvalitetsledningsarbetet i syfte att säkerställa tydligare processer och att kvalitetsledningssystemet lever upp till SOSF 2011:9 och även kan användas som ett led i ett systematiskt förbättringsarbete.

Den interna samverkan mellan skolan och socialtjänsten har förbättrats under det senaste halvåret från att ha varit relativt dålig. Vi noterar att det finns en medvetenhet kring hur samverkan kan förbättras däremot är den faktiska samverkan idag mellan socialtjänsten och de olika skolenheterna varierande och upplevs personbunden.

Vi konstaterar att det finns brister i samverkan mellan skola, socialtjänst och regionen. Detta trots JämtBus¹ överenskommelsen samt ett lokalt Bus-dokument som värnar om vikten kring en god kännedom kring andras kompetenser och verksamheter och ett gemensamt ansvarstagande. Vi ser oroväckande på de långa utredningstiderna hos Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) vilket leder till att barn och unga inte får den vård och det stöd de behöver som i sin tur kan få stora konsekvenser på konsekvenser för den enskilde men kan även medföra andra sociala konsekvenser.

Vi konstaterar även att det sker insatser för att möjliggöra tidigare hemtagningar och på så sätt minska tiden som ett barn eller ungdom behöver vara placerad genom att aktivt från första stund arbeta med de biologiska föräldrarna. Däremot konstaterar vi att det inte upplevs finnas en fungerande kommunikationsprocess mellan socialtjänsten och skolan vid hemtagning.

---

¹Överenskommelse om länsövergripande samverkan i Jämtlands län gällande barn och unga i behov av särskilt stöd

Bräcke kommun

Granskning av insatser för barn och unga

2022-01-26

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen:

- att se över och säkerställa ändamålsenligheten i kvalitetsledningsarbetet, se avsnitt 3.1
- att se över strukturer och arbetssätt för den interna samverkan mellan skola och socialtjänst, se avsnitt 3.2 och 3.4
- att se över och föra en kontinuerlig dialog med regionen då detta är att anse som ett gemensamt ansvar, se avsnitt 3.3

Bräcke kommun

Granskning av insatser för barn och unga

2022-01-26

2 Inledning/bakgrund

Vi har av Bräcke kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska verksamheten för placeringar av barn och unga, med fokus på samverkan mellan skola och barn- och ungdomspsykiatri

Enligt socialtjänstlagen ska kommunen sörja för barn och ungdomar som riskerar att utvecklas ogynnsamt, får det skydd och stöd som de behöver. Där så är möjligt ska detta ske i samförstånd med den unge och dess föräldrar, men i vissa fall kan tvångsåtgärder vara nödvändiga, där lagen om vård av unga, LVU, blir tillämplig.

En institutionsplacering är ett stort ingripande i en persons liv och ska föregås av en grundlig utredning som definierar vårdbehovet i syfte att vården kan utformas på bästa sätt för den enskilde och därmed också vara effektivt. Lagstiftningen ställer höga krav på att kommunen noga följer vården både under vårdtiden och efter.

Med anledning av ovanstående drar Bräcke kommuns revisorer slutsatsen i sin riskanalys, att kommunens arbete kring verksamheten för barn och unga behöver granskas.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Granskningen syftar till att bedöma om insatserna för barn och unga är ändamålsenlig, samt om det finns en fungerande samverkan kring målgruppen mellan socialtjänst och andra huvudmän.

Granskningen har besvarat följande revisionsfrågor:

- om processen för och rutiner kring insatser för barn- och unga är tydliggjord och känd?
- om det finns ett systematiskt planerings- och uppföljningsarbete kring insatser för barn- och unga?
- det finns upprättade och strukturerade former för samverkan med övriga huvudmän?
- om det finns en löpande utvärdering och utveckling av processen så att barn och unga får stöd så tidigt som möjligt samt om det finns rutiner i processen för att upptäcka om någon verksamhet inte anmäler i den omfattning som bedöms trolig?
- om det finns ett strukturerat arbete med att minska placeringar?

Granskningen omfattar kommunstyrelsen

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- Socialtjänstlagen, SFS (2001:453)
- Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga, SFS (1990:52)
- Tillämpbara interna regelverk, policys och beslut

Bräcke kommun

Granskning av insatser för barn och unga

2022-01-26

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av relevanta dokument såsom: utdrag ur kvalitetsledningssystemet, styrdokument för ledningssystem och systematiskt arbete, riktlinjer för Barnbas-teamet, styrdokument för samverkansmodell mellan skola, socialtjänst, polis och fritid (SSPF), lokalt BUS-dokument och JämtBus-överenskommelse
- Intervjuer med berörda tjänstemän däribland: socialchef, verksamhetschef sociala avdelningen, verksamhetsutvecklare, 1:e socialsekreterare, skolchef och bitr. elevhälsoschef.

Rapporten är faktakontrollerad av socialchef, verksamhetschef sociala avdelningen, verksamhetsutvecklare, 1:e socialsekreterare, skolchef och bitr. elevhälsoschef.

Bräcke kommun

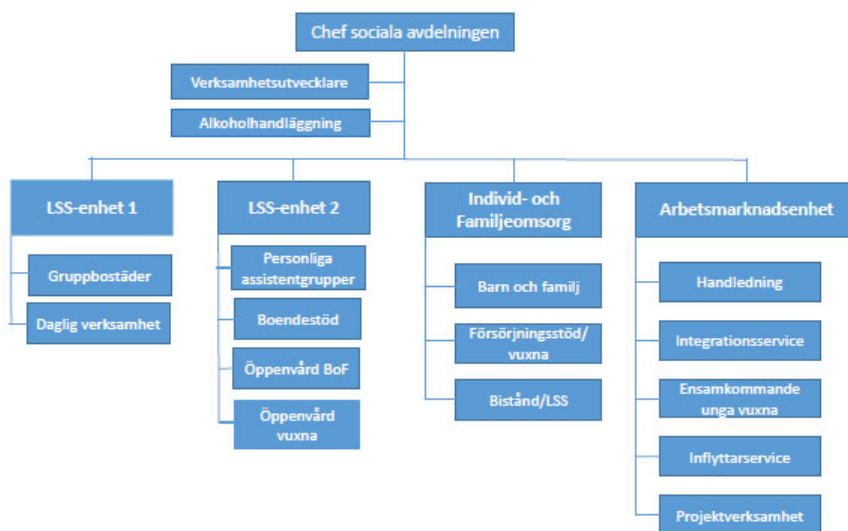
Granskning av insatser för barn och unga

2022-01-26

3 Resultat av granskningen

3.1 Styrning och uppföljning

I Bräcke kommun handhar individ- och familjeomsorgen (IFO) insatser gällande barn och unga. IFO sorterar under kommunstyrelsen och den sociala avdelningen. Inom enheten för barn- och familj sker hela processen d.v.s. från mottagande av ansökningar och anmälningar till beslut om insats.

Figur 1: Organisationsskiss IFO, Bräcke kommun

Enligt intervjuade är sociala avdelningen inom Bräcke kommun är en relativt slimmad organisation. Detta medför att mycket ansvar läggs på respektive funktion vilket också bidrar till en ökad sårbarhet.

Bräcke kommun arbetar utifrån Barnens Behov i Centrum (BBIC) som är ett arbetssätt för socialtjänstens barn- och ungdomsvård och innehåller bl.a. strukturer för handläggning, genomförande och uppföljning av myndighetsutövningen. Syftet med BBIC är att stärka barns delaktighet och inflytande, förbättra samarbetet, skapa struktur och systematik så att både handläggning och insatser lättare kan följas upp samt bidra till ökad kvalitet och rättssäkerhet.

Av kommunplanen² framgår även att som aktiviteter för att nå upp till det politiska målet "Alla upplever att de får ett respektfullt bemötande samt stöd i den insats som beviljats" ska alla berörda socialsekreterare regelbundet ta del av utbildningar kring BBIC samt att kommunen deltar i länsnätverk kring BBIC.

² Kommunfullmäktige 2020-12-16, §151

Bräcke kommun

Granskning av insatser för barn och unga

2022-01-26

Enligt intervjuade har BBIC som utredningsmetodik använts under lång tid och inom arbetsgruppen finns en BBIC utbildare samt metodstödare som kan stötta medarbetare i det dagliga arbetet i BBIC. Enligt intervjuade har samtliga handläggare genomgått en utbildning kring Signs of Safety som är en modell för utredning och uppföljning i socialt barnvårdsarbete. Signs of Safety har som avsikt att säkerställa barns säkerhet och skydd. Socialsekreteraren arbetar tillsammans med familjen för att skapa en riskanalys för att tydligt kunna konkretisera vad oron är och sedan arbeta med att utveckla och stärka det som redan fungerar inom familjen.

Vidare framgår det av kommunplanen att för att nå upp till målet "Barn, ungdomar, familjer samt vuxna i behov av stöd erbjuds anpassade och kvalitativa insatser" ska insatser inom kommunens öppenvård erbjudas samt att det ska ske en översyn av vilka insatser som är evidensbaserad. Det framkommer att det under 2021 kommer att genomföras översyner av bl.a. kvalitetsledningssystemet, systematisk uppföljning, riktlinjer, rutiner och utbildningssatsningar samt utvärdering av myndighets- och öppenvårdsinsatser. Under året kommer även IFO-enheten se över möjligheten att ta ut egenavgift vid barn- och vuxenplaceringar. Det nämns att det behöver genomföras en kartläggning av andra kommuners aktiva medverkan till att flytta individer med stora behov till kommunen.

Sociala avdelningen har ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete enligt Socialstyrelsens föreskrifter³. Syftet med ledningssystemet är att det ska tydliggöra och synliggöra verksamhetens kvalitet och resultat för såväl personal, förtroendevalda, medborgare och omvärld. Tanken är att ledningssystemet inte ska vara mer omfattande än vad som krävs för att uppnå målen men samtidigt innehålla de processer och rutiner som behövs för att kunna utveckla och säkra kvaliteten i samtliga delar av verksamheten. Ledningssystemet finns att tillgå på Communis som är det "nya" intranätet sedan 2016.

Enligt intervjuade finns en tydlig dialog mellan verksamhetsutvecklare, som ansvarar för att uppdatera systemet, och förste socialsekreterare i frågor kring kvalitetsledningssystemet. Kvalitetsledningssystemet är uppbyggt på ett sådant sätt att medarbetare måste gå in i kvalitetsledningssystemet för att t.ex. ta del av dokumentation, information, rutiner, riktlinjer, avtal och kunna logga in till journalsystemet. Detta som ett steg i att tydliggöra kvalitetsledningssystemets funktion och skapa en användarvana.

Under 2020 påbörjades ett revideringsarbete av kvalitetsledningssystemet samt att det kompletterades med bl.a. LSS processer⁴. Enligt intervjuade har processen kring barn och unga blivit tydligare under det senaste året. Däremot har avsaknaden av verksamhetsutvecklare, mellan år 2016 – 2020, bidragit till ett kraftigt eftersatt arbete och enligt somliga intervjuade upplever att processen fortfarande behöver utvecklas och tydliggöras. Enligt intervjuade har detta även bidragit till en avsaknad av helhetsperspektiv och uppföljning vilket i sin tur bidragit till att barn- och familjeenheten ofta blivit akutåtgärdande.

---

³ SOSF 2011:9

⁴ Lagen om stöd och service för till vissa funktionshindrade

Bräcke kommun

Granskning av insatser för barn och unga

2022-01-26

Av styrdokumentet för kvalitetsledningssystemet framgår att verksamhetsplaner för respektive verksamhet ska upprättas vartannat år och att revidering av verksamhetsplanen kan ske under denna tid. I samband med verksamhetsplanering och budgetarbete ska resultaten från verksamheternas kvalitetsarbete och beslutade förbättringsåtgärder beaktas.

Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet finns det framtaget en rutin för risk och händelseanalys som ett led i det systematiska förbättringsarbetet. En riskanalys kan göras på lokal verksamhetsnivå eller organisatorisk nivå och kan vara läglig vid frekventa iakttagelser av risker och mindre avvikelser inom en process, uppmärksammade risker i arbetsmoment, vid organisationsförändringar etc. Efter genomförd riskanalys ska åtgärdsförslag och en plan för uppföljning tas fram för att sedan sammanställas i en slutrapport. En händelseanalys ska genomföras när en händelse har inträffat, inneburit ett allvarligt hot mot eller som har medfört allvarliga konsekvenser för enskildas liv säkerhet, fysiska eller psykiska hälsa. Detta för att upptäcka eventuella påvisbara brister i organisationen samt ge kunskap och hur och varför händelsen inträffat och vilka förbättringsåtgärder som bör vidtas. Efter att ha samlat in fakta och identifierat bakomliggande orsaker ska åtgärdsförslag tas fram samt en plan för uppföljning.

Av styrdokumentet framgår även att det ska ske en löpande egenkontroll utifrån en egenkontrollplan som revideras årligen. Det framkommer även att det ska ske systematiska uppföljningar av insatser på olika sätt inom verksamheterna, genom enkäter eller andra sammanställningar. Under 2021 kommer följande områden att kartläggas:

- Barns delaktighet i barnavårdsutredningar och LSS-utredningar,
- Öppenvård vuxna, individer som uppbär ekonomiskt bistånd
- FREDA för samtliga kvinnor i de hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd. FREDA kartläggningen kommer genomföras årligen i oktober månad.

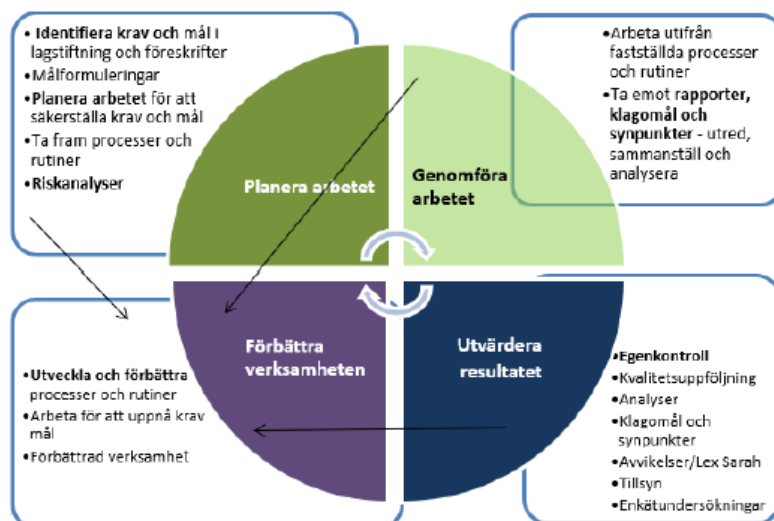
Uppföljningen av kvalitetsledningssystemet sker enligt ett årshjul samt att övergripande översyn genomförs årligen av verksamhetsutvecklare under januari månad. Kvalitetshjulet (se nedan) sammanfattar det systematiska utvecklings- och förbättringsarbete och är indelat i fyra olika faser; Planera arbetet, genomföra arbetet, utvärdera resultatet samt förbättra verksamheten.

Bräcke kommun

Granskning av insatser för barn och unga

2022-01-26

Figur 2: Kvalitetshjulet, källa: Bräcke kommuns kvalitetsledningssystem

Vi har tagit del av styrdokument kring handläggning av ärenden, aktualisera ansökan/begäran samt rutin för unga som begår brott. Gällande aktualisering och förhandsbedömning framgår att huvudprincipen är att en utredning ska inledas skyndsamt och en förhandsbedömning ska ske inom max 1-2 veckor.

Vid inkommen anmälan ska denna lämnas över till 1:e socialsekreterare för fördelning. Anmälan som kommer in via beredskap ska rapporteras till socialsekreterare. I nästa steg diarieförs anmälan och 1:e socialsekreterare är ansvarig fram till att den tilldelats ansvarig socialsekreterare. Därefter ska en skyddsbedömning av socialsekreterare genomföras i enlighet med SoL 11 kap, 1a §. I de fall då en anmälan avser ett redan pågående ärende upprättas anmälan i pågående insats och knyts till pågående insats i verksamhetssystemet Procapita. Enligt intervjuade ska alla insatser dokumenteras i verksamhetssystemet där respektive insats ska följas upp löpande och dokumenteras. Detta för att också kunna upptäcka om insatser inte är verkningsfulla.

3.1.1 Bedömning

Vi konstaterar att BBIC som utredningsmetodik har använts under lång tid och att det även finns BBIC utbildare och metodstödare i personalgruppen, vilket vi ser positivt på då detta möjliggör en ökad rättssäkerhet och kvalitet i såväl handlägningsförfarandet som i insatser.

Vi ser allvarligt på att Bräcke kommun inte haft någon verksamhetsutvecklare under drygt fyra år eftersom detta har lett till ett kraftigt eftersatt arbete, som också hade kunnat leda till brister i såväl kvalitet som rättssäkerhet. Detta har också lett till en avsaknad av ett helhetsperspektiv som inneburit att barn- och familjeenheten ofta blivit akutåtgärdande. Vi bedömer att det behöver tas ett omtag kring kvalitetsledningsarbetet i syfte att säkerställa tydligare processer och att kvalitetsledningssystemet lever upp till SOSF 2011:9 och även kan användas som ett led i ett systematiskt förbättringsarbete.

Bräcke kommun

Granskning av insatser för barn och unga

2022-01-26

3.2 Samverkan internt

Enligt intervjuade har samverkan internt inom socialtjänsten tidigare upplevts personbunden samt att det funnits tydliga grupperingar i personalgruppen. Det uppges även ha funnits tillitsproblem mellan verksamheter. De senaste åren har dock samverkan förbättrats och det upplevs ha skett en kulturförändring där det finns ett tydlig "VI" tänk. Det finns samtidigt en bra samverkan mellan myndighetsutövningen och öppenvården där det sker ett tigt samarbete i syfte att komma närmare varandra. Det upplevs även finnas en god samverkan med verkställighetssidan inom bl.a. LSS.

Inom skol- och barnomsorgsavdelningen upplevs samverkan fungera bra med elevhälsan och barnbasteamet där ärenden kan tas upp tillsammans med vårdnadshavare och rektor. Det övergripande ansvaret kring stöd och anpassningar ligger hos en specialpedagog. Denna kan vara behjälplig i utförandet av åtgärdsprogrammen men är oftast involverad i mer komplicerade ärenden. Det finns även regelbundna träffar i olika forum för just samverkan mellan skolenheterna och det upplevs finnas en nära och tigt dialog kring olika utmaningar. Det har även förts diskussioner inom skolan att utveckla samverkansforumen så att rektorerna tillsammans med elevhälsan kan diskutera tankar och idéer och på så sätt bygga upp en kunskap.

För den interna samverkan mellan skola och socialtjänst finns sedan 1999 ett barnbasteam (BABS-team). Syftet med teamet är att på bästa sätt tillgodose barns behov och finns för elever och familjer under skoltiden. BABS-teamet består av personal från elevhälsan och IFO däribland skolläkare, skolsköterska, skolpsykolog, skolkurator, specialpedagog, logoped samt socialsekreterare från IFO. Teamet träffas under skoltermin var sjätte vecka, extramöten kan ske vid behov, och sammankallas av skolsköterska.

Enligt intervjuade har samverkan mellan skola och socialtjänst historiskt sett fungerat relativt dåligt men har framförallt under det senaste halvåret förbättrats. På övergripande nivå har en mötesstruktur fastställts mellan skolchef, socialchef, elevhälsochef samt 1:e socialsekreterare. Detta för att minska personbundenheten och kunna arbeta mer strategiskt med kunskapshöjande insatser. Enligt intervjuade finns det en samsyn mellan socialtjänsten och skolan i hur samverkan kan utvecklas och förbättras. Socialtjänsten upplever att det finns en vilja i att samarbeta men hur väl samarbetet fungerar skiljer sig mellan skolenheterna och den upplevs ofta personbunden.

Handläggare från socialtjänsten har innan pandemin bröt ut deltagit på föräldramöten men under pandemin har detta lagts på is. Enligt intervjuade finns ett behov till ökad samverkan för att skapa en ökad förståelse om varandras verksamheter. Det upplevs av båda parter även finnas problematik kring återkopplingar i enskilda ärenden där återkoppling kring anmälningar inte alltid kommuniceras tillbaka till anmälare. Enligt intervjuade skickas det alltid ut en bekräftelse till anmälaren att ärendet är mottaget däremot kan övrig återkoppling förbättras. Det finns samtidigt en tanke att vid orosanmälningar från skolan ska alltid ett anmälningsmöte äga rum för att utröna vad respektive part ska göra. Utifrån pandemin har det dock inte alltid varit möjligt att genomföra dessa möten.

Bräcke kommun

Granskning av insatser för barn och unga

2022-01-26

3.2.1 Bedömning

Vi kan konstatera att samverkan inom socialtjänsten förbättrats under det senaste året. Det upplevs även finnas en bra samverkan med övriga delar inom den sociala avdelningen.

Vi noterar att det inom skol- och barnomsorgsavdelningen upplevs finnas en god samverkan med elevhälsan samt att det finns en tydlig ansvarsfördelning gällande stöd och anpassningar. Vi ser positivt på att det finns en kunskapsutbyte mellan skolenheterna och att det upplevs finnas tankar om att utveckla samverkansforumen för att skapa en djupare kunskap.

Den interna samverkan mellan skolan och socialtjänsten har förbättrats under det senaste halvåret från att ha varit relativt dålig. Vi noterar att det finns en medvetenhet kring hur samverkan kan förbättras däremot är den faktiska samverkan idag mellan socialtjänsten och de olika skolenheterna varierande och upplevs personbunden. Vi bedömer att det finns ett behov av en ökad samverkan för att skapa en djupare grundförståelse för varandras verksamheter. Vi bedömer även att det bör finnas samverkansytor för att ta upp problem och identifiera behov och åtgärder i syfte att skapa en gemensam grund för den fortsatta samverkan.

3.3 Samverkan externt

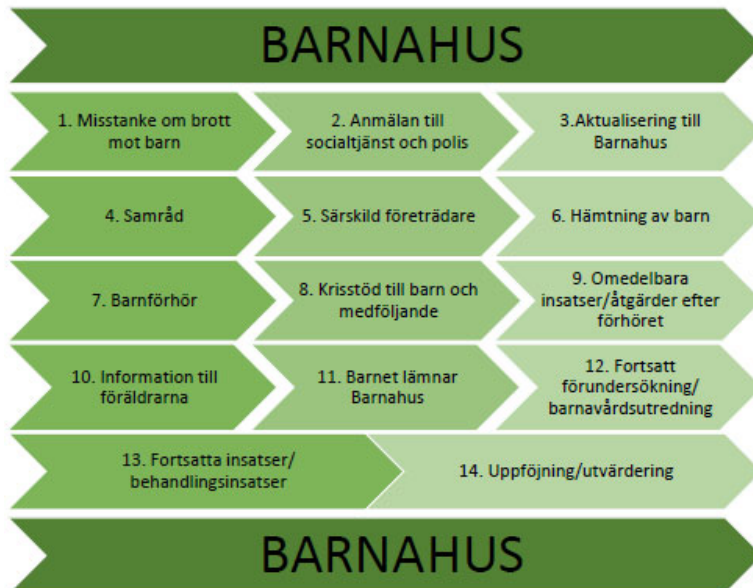
Mellan Bräcke kommun och övriga kommuner inom Jämtlands län, Åklagarmyndigheten, Polismyndigheten samt Region Jämtland Härjedalen finns ett s.k. BARNAHUS som är en upprättad struktur för samverkan kring barn som blivit utsatta för våld. Syftet med BARNAHUS i Jämtlands län är att erbjuda barn som misstänks vara utsatta för vålds- och sexualbrott ett omhändertagande som är individuellt anpassat utifrån behov. Det syftar även till att höja kvaliteten på sociala- och medicinska utredningar samt brottsutredningar. Kvalitetshöjningen ska bidra till ett säkrare underlag för nödvändigt stöd samt att fler brott lagförs. Enligt intervjuade har regionen varit den drivande parten i att få till BARNAHUS samverkan och det upplevs fungera bra överlag däremot har inte polisen varit närvarande vid träffarna. Intervjuade framhäver att BARNAHUS varit aktivt i drygt ett år och att det bromsats upp något på grund av pandemin.

Bräcke kommun

Granskning av insatser för barn och unga

2022-01-26

Figur 3: Barnahusstrukturen, källa: Bräcke kommun

För samverkan mellan Jämtlands läns kommuner och Region Jämtland Härjedalen finns en lokal samverkansöverenskommelse (JämtBus). JämtBus överenskommelsen har varit fastställd sedan oktober 2012 och reviderades senast i februari 2018.

Revideringarna av överenskommelsen har genomförts i de regionala JämtBusnätverken på tjänstemannanivå. Under 2014 upprättades ett lokalt Bus-dokument mellan IFO, skol- och barnomsorgsavdelningen, LSS-enheten samt Region Jämtland Härjedalen och gymnasieförbundet. Målet med samverkan är att samtliga barn och unga ska ges de bästa förutsättningarna till en god barndom samt att de ska kunna utvecklas till ansvarstagande, delaktiga och aktiva samhällsmedborgare. Samverkans dokumentet stipulerar att grundförutsättningar för samverkan är att respektive huvudman tar ansvar för sitt uppdrag utifrån aktuell lagstiftning. Detta innebär inte att kommunens yttersta ansvar enligt Socialtjänstlagen (SOL) frångår andra huvudmans lagstadgade ansvar utan det medför att aktörerna ska prioritera inbjudan till samverkansmöten kring ett gemensamt barn/ungdom som är aktuell i verksamheten. Vidare framgår att det är av vikt att det finns en god kännedom om andras kompetenser och verksamheter för att uppnå en god samverkan och samsyn.

Den faktiska samverkan upplevs dock många gånger som problematisk. Intervjuade upplever bl.a. enormt långa kötider för att få till utredningar trots remisser från elevhälsan. Det finns också en ökad oro kring de barn med en stor psykisk ohälsa som placeras i annan region och inte fått hjälp via BUP i den egna regionen. Intervjuade beskriver att när det gäller samverkan med regionen kring barn och unga som mår dåligt är det som att "gå igenom en cementvägg" och det är inte explicit för BUP utan psykiatri i sin helhet. Detta i sin tur medför att kommunen behöver ta ett större ansvar kring individen och det kan gå så pass långt att en placering är enda utvägen.

Bräcke kommun

Granskning av insatser för barn och unga

2022-01-26

I takt med att regionen inte upplevs ta sitt ansvar i samverkansforum/nätverk på högre nivåer upplever intervjuade att regionen ofta kommer in med en "hög svansföring" vilket direkt ger ett underläge och det finns inga möjligheter till ett bra samverkansklimat. Däremot upplevs individsamverkan många gånger fungera bra, givet att det redan finns en upparbetad kontakt med regionen kring den enskilde.

Det finns även en samverkansöverenskommelse i Bräcke kommun mellan skola, socialtjänst, polis och fritid (SSPF). SSPF riktar sig mot ungdomar i riskzonen för kriminalitet och/eller drogmissbruk. SSPF-modellen är tänkt att säkerställa identifiering av de unga som befinner sig eller är på väg in i riskzon och i ett tidigt skede kunna inrätta adekvata insatser för att stötta den unge och hjälpa denne att bryta sitt beteende. Det handlar således om att identifiera unga som det finns oro kring, genomföra en riskbedömning och prioritera bland dessa för att sedan bestämma vilka insatser som ska sättas in. Målgruppen för SSPF är ungdomar mellan 12-16 år. Enligt intervjuade sker träffar flera gånger per termin där upplever dock socialtjänsten ofta att de sitter med sådan sekretess att de inte kan prata om enskilda individer i det forumet. I de fall där det däremot startats upp ett personärende kan det begäras in fullmakt så att parterna kan samverka kring individen.

3.3.1 Bedömning

För samverkan kring våldsutsatta barn finns en struktur framtagen mellan samtliga kommuner i Jämtlands län, Åklagarmyndigheten, polismyndigheten samt region Jämtland Härjedalen. Vi konstaterar däremot att polismyndigheten varit frånvarande i samverkan. Vi har dock förståelse att samverkan bromsats upp något p.g.a. den rådande pandemin.

Vi konstaterar att det finns brister i samverkan mellan skola, socialtjänst och regionen. Detta trots JämtBus överenskommelsen samt ett lokalt Bus-dokument som värnar om vikten kring en god kännedom kring andras kompetenser och verksamheter och ett gemensamt ansvarstagande. Vi ser med oro på de långa utredningstiderna hos BUP vilket leder till att barn och unga inte får den vård och det stöd de behöver vilket får stora konsekvenser på konsekvenser för den enskilde men kan även medföra andra sociala konsekvenser. Genom en fungerande samverkan mellan huvudmännen och ett gemensamt ansvarstagande i form av insatser i ett tidigt skede kan fler verkningsfulla insatser genomföras för den enskilde.

Vi rekommenderar därför att kommunstyrelsen ser över och för en kontinuerlig dialog med regionen då detta är att anse som ett gemensamt ansvar.

Bräcke kommun

Granskning av insatser för barn och unga

2022-01-26

3.4 Placeringar

Ekonomiutskottet beslutade under oktober 2020⁵ om ett utredningsuppdrag gällande barnplaceringars längd samt organisering och plan för återgång. Uppdraget innebar att genomföra en kartläggning och få överblick över bl.a. antalet placeringar i kommunala familjehem, antalet placeringar i familjehem via privata företag, SIS-placeringar, hemmaplanslösningar innan placering och samverkan mellan myndighet och verkställighet före, under och efter placering. I och med initieringen av uppdraget beslutade sociala avdelningen att tillsätta en arbetsgrupp för att genomföra kartläggningen. Arbetsgruppen består av avdelningschef, verksamhetschef, 1:e socialsekreterare, verksamhetsutvecklare samt två externa konsulter som fått i uppdrag att få ned antalet placeringar.

Enligt den sammanställda risk och händelseanalysen som upprättades i samband utredningsuppdraget var det under juni 2021 17 barn och ungdomar placerade. Enligt de genomlysningar som genomförts i utredningsuppdraget var samtliga placeringar mestadels var grundade på korrekta beslutsunderlag och där det även föreligger ett vårdbehov. Baserat på det arbete som bedrivits framkommer det att det sällan förekommer juridiska fel i ärendena däremot framkom det bl.a. att utredningar och dokumentation ska göras med en högre grad av material och underlag framöver. Vidare framkommer att en grundligare bedömning vid beslut om omedelbara omhändertaganden enligt LVU⁶ och att olika situationer i utredningsförfarandet där andra myndigheter deltar behöver dessa aktörers observationer antecknas skriftlig och därefter kontrolleras med aktören.

Skolan upplever att det inte fullt ut finns en fungerande samverkan när det är aktuellt att plocka hem ett barn eller ungdom från en placering. Det har förekommit barnet eller ungdomen placerats i hemskolan utan stöd och hjälp då det varit en dålig framförhållning.

Det framkommer vid intervjuer att det utifrån detta arbete nu finns ett tydligare fokus på att arbeta mer med förebyggande och uppsökande insatser. Detta som ett led i att tidigt kunna möta upp barn och unga som är i behov av stöd och minska risken att ett barn eller ungdom behöver placeras. Vid en eventuell placering kopplas öppenvården in på en gång för att påbörja ett arbete med de biologiska föräldrarna för att möjliggöra hemtagning. Det pågår ett utvecklingsarbete kring att stärka biologiska föräldrarna i samband med en placering detta för att kunna säkerställa en tidig och trygg hemgång. Inom sociala avdelningen finns även diskussioner kring vad för typer av evidensbaserade insatser som skulle kunna köpas in och bedrivas på hemmaplan istället för att köpa kostsamma insatser utifrån.

⁵ Ekonomiutskottet 2020-10-15, § 43

⁶ Lag med särskilda bestämmelse om vård av unga, 1990:52

Bräcke kommun

Granskning av insatser för barn och unga

2022-01-26

3.4.1 Bedömning

Vi konstaterar att det bedrivits ett arbete med att kartlägga antalet placeringar och att detta även resulterat i ett ökat fokus att förbättra bedömningsunderlagen kring omedelbara omhändertaganden enligt LVU. Vi konstaterar även att det sker insatser för att möjliggöra tidigare hemtagningar och på så sätt minska tiden som ett barn eller ungdom behöver vara placerad genom att aktivt från första stund arbeta med de biologiska föräldrarna. Däremot konstaterar vi att det inte upplevs finnas en fungerande kommunikationsprocess mellan socialtjänsten och skolan vid hemtagning. Vi bedömer att samverkan i det skeendet är avgörande för att säkerställa en säker hemtagning och där även skolan hinner göra de anpassningar som behövs utifrån en tydlig kommunikation i god tid.

Vi ser positivt på att det finns ett tydligare fokus på ett förebyggande arbete och uppsökande insatser för att tidigt kunna möta upp och tillhandahålla adekvat stöd för barnet eller ungdomen.

Bräcke kommun

Granskning av insatser för barn och unga

2022-01-26

4 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att insatserna för barn och unga samt samverkan mellan berörda parter är delvis ändamålsenlig. Vi bedömer att kommunstyrelsen behöver se över och utveckla kvalitetsledningsarbetet samt att den interna samverkan behöver stärkas.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- att se över och säkerställa ändamålsenligheten i kvalitetsledningsarbetet, se avsnitt 3.1
- att se över strukturer och arbetssätt för den interna samverkan mellan skola och socialtjänst, se avsnitt 3.2 och 3.4
- att se över och föra en kontinuerlig dialog med regionen då detta är att anse som ett gemensamt ansvar, se avsnitt 3.3

Datum som ovan

KPMG AB

Oskar Nordmark
Certifierad kommunal revisor

Lena Medin
Certifierad kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.